

Esitys Hyppäävät lohet -patsaan kunnostamisesta

Hyvinvointilautakunta 17.06.2026 § 59

Valmistelu

Hyvinvointijohtaja Piia Hulkkonen 040 588 5735, museonjohtaja Tanja Kavasvu, intendentti Venla Kakko

Kulttuuri- ja tiedesäätiö Kemi 2000, Kemin kotiseutu- ja museoyhdistys ry, Kemin taideyhdistys ry ja Kemin kuvataiteilijat ry ovat laatineet esityksen 25.3.2026 kaupunginhallitukselle Hyppäävät lohet -patsaan kunnostamisesta.

Esityksessä todetaan, että professori Ensio Seppäsen Hyppäävät lohet -patsas on merkittävä osa kaupunkimme julkista taidetta ja identiteettiä. Patsas valmistui vuonna 1968 ja julkistettiin Kemin 100-vuotisjuhlien yhteydessä vuonna 1969. Patsaan kunnosta on valmistunut kaksi kuntoarviota 2006 ja 2015, joissa todetaan veistoksen kunnostuksen tarpeellisuus. Säätiö ja yhdistykset esittävät, että kaupunki kunnostaa patsaan vuoteen 2029 mennessä, jolloin Kemi täyttää 160 vuotta. Se tarkoittaisi korjaustoimenpiteiden suunnittelun ja toteuttamisen yhteistyössä Kemin taidemuseon ja muiden asiantuntijoiden kanssa. Kunnostamalla patsaan varmistamme sen säilymisen tuleville sukupolville sekä ylläpidämme kaupungin viihtyisyyttä ja vetovoimaa. Kunnostusprojekti tukee myös kaupungin strategiaa julkisen taiteen ja viihtyisän ympäristön kehittämisessä.

Hyvinvointitoimiala/ taidemuseo on valmistellut esityksen pohjalta selvityksen kunnostuksesta ja alustavan kustannusarvion. Hyppäävät lohet -veistoksen luona suoritettiin katselmus 13.4.2026, osallistujina Katri Lassila, Aino Krigsholm, Venla Kakko, Tanja Kavasvu ja Janne Kuoppala. Konsultoitin lisäksi puhelimitse Mika Grönvallia.

Katselmuksen ja aiemmin laadittujen kuntoarvioiden perusteella todetaan, että veistos edellyttää laajempaa kunnostamista. Veistoksen lisäksi myös sen lähiympäristö vaatii kokonaisvaltaista parantamista.

Veistos:

Vesialtaassa oleva lasikuidusta toteutettu sisäallas on teknisesti vanhentunut ja tulee purkaa. Sen tilalle on suunniteltava kestävämpi ja pitkäikäisempi rakenneratkaisu. Vesipumput ja muu vesitekniikka tulee uusia vastaamaan nykyisiä vaatimuksia. Teoksen sisäisen tukiraudoituksen kunto tulee arvioida sekä korjata pronssipinnan vauriot. Veistoksen jalustasta ja itse veistoksesta tulee poistaa korroosio-, ja kalkkeutumisjäljet sekä leväkasvusto. Veistoksen pinta tulee patinoida ja/tai pigmenttivahata uudelleen värin tasaamiseksi.

Veistoksen ympäristö:

Veistosta ympäröivä puusto heikentää kohteen näkyvyyttä ja vaikeuttaa kunnossapitoa (veistoksen ja veden likaantuminen, humuksen kulkeutuminen veistoksen sisälle, jalustan ja perustan liikkuminen). Veistoksen ympärillä oleva kivetys on huonokuntoinen ja vaatii uusimista. Veistos on vailla valaistusta.

Veistoksen kunnostaminen esitetään vietäväksi kaupungin investointiohjelman kaksivaiheisena hankkeena: Vuonna 2027

toteutetaan hankkeen suunnittelu ja valmistelu. Suunnitteluvastuu kuuluu hyvinvointitoimialalle, joka varaa vuodelle 2027 yhteensä 15 000 euroa hankkeen suunnitteluun ja valmisteluun. Määrärahalla voidaan tarvittaessa käyttää ulkopuolista asiantuntijaa kustannusarvion tarkentamiseksi. Suunnitteluvaiheessa kartoitetaan veistoksen nykyinen kunto, määritellään tarvittavat kunnostustoimenpiteet sekä arvioidaan hankkeen kokonaiskustannukset, mukaan lukien maa- ja sähkötyöt.

Hankkeen toteutusvastuu kuuluu ympäristötoimialalle, joka varaa vuodelle 2028 suunnitteluvaiheessa määritellyt hankkeen kokonaiskustannukset. Kunnostustyöt toteutetaan vuoden 2028 aikana siten, että kohde valmistuu kesäksi 2029.

Kuluvan vuoden 2026 aikana veistoksen yleisilmettä voidaan parantaa kevyemmällä toimenpiteillä, kuten pesemällä veistos ja allas, siistimällä veistoksen ympäristöä ja poistamalla käytöstä poistetut ja roikkuvat sähköistykset. Veistoksen kevyt puhdistaminen voidaan tehdä yhteistyössä esityksen tehneiden yhdistysten kanssa. Nämä toimenpiteet eivät kuitenkaan pysäytä veistoksen kunnon jatkuvaa heikkenemistä, minkä vuoksi laajempi ja ammattimaisesti toteutettu kunnostus on tarpeen.

Esittelijä	Hyvinvointijohtaja Piia Hulkkonen
Päätösehdotus	Hyvinvointilautakunta merkitsee tiedoksi esityksen Hyppäävät lohettapatsaan kunnostamisesta. Hyvinvointilautakunta päättää esittää kaupunginhallitukselle ja -valtuustolle patsaan kunnostussuunnitelman sisällyttämistä hyvinvointitoimialan talousarvion 2027 investointiohjelmaan.
Päätös	Hyvinvointilautakunta merkitsi tiedoksi esityksen Hyppäävät lohettapatsaan kunnostamisesta. Hyvinvointilautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle ja -valtuustolle patsaan kunnostussuunnitelman sisällyttämistä hyvinvointitoimialan talousarvion 2027 investointiohjelmaan.

Kaupunginhallitus 17.08.2026 § 233
338/10.03.00.01/2026

Esittelijä	Kaupunginjohtaja Matti Ruotsalainen
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus merkitsee tiedoksi Kultuuri- ja Tiedesäätiö Kemi 2000 esityksen Hyppäävät lohettapatsaan kunnostamisesta ja saattaa hyvinvointilautakunnan vastauksen säätiön tietoon. Hyvinvointilautakunta voi niin päättäessään ottaa patsaan kunnostuksen suunnittelun ja sen toteuttamisen osaksi tulevien vuosien taloussuunnittelua.
Päätös	Kaupunginhallitus merkitsi tiedoksi Kultuuri- ja Tiedesäätiö Kemi 2000 esityksen Hyppäävät lohettapatsaan kunnostamisesta ja päätti saattaa hyvinvointilautakunnan vastauksen säätiön tietoon. Hyvinvointilautakunta voi niin päättäessään ottaa patsaan kunnostuksen suunnittelun ja sen toteuttamisen osaksi tulevien vuosien taloussuunnittelua.